

Seita Parkkola: *Pára* című regénye (2013)

Készítette: Zólya Andrea Csilla

Az óratervezés szempontjából az első egység tartalmaz egy óravázlatot, amely a regény egy részletére vonatkozik. A kiemelt öt oldalnyi részlet több tájékozódási pontot kijelöl a regény elemzéséhez, illetve több értelmezési, kapcsolódási pontot kínál a rész-egész probléma feltérképezéséhez az egész művet tekintve.

A második egységben vannak azok a feladatok, melyek előfeltételezik a teljes regény ismeretét. A tananyag így a teljes regény elolvasását célozza. Az itt található feladatok a szereplőkre, a térbeli elhelyezkedésre és annak regénybeli szerepére, az időkezelés és az idősíkok változásaira, illetve a cselekményszálak váltogatására és egymásra hatására kérdeznak vissza. Ezek a kérdések az elemzés során összeérnek a szöveg etikai kérdéseinek tisztázásával, ugyanakkor teret is adnak az egyéni kérdések felvetésére és a személyes továbbgondolásra.

Szándékosan hagyom szabadon a tervezett időkereteket, hogy tanár a személyes tapasztalatai alapján a közös munkát tanulócsoporthoz tudásához, képességeihez, motiváltságához, igényeihez vagy saját/egyéni elképzeléseihez igazíthassa.

1. Óravázlat a regényből kiemelt részlet elemzése (138. első bekezdéstől – 143. oldalig)

A: Alkossatok párokat és vitassátok meg, miért láthatja Pára magát másmilyennek az áruházi tükörben, mint az iskolában?

B: Nagycsoportokban pro- és kontraérvekkel alátámasztva vitassátok meg, hogy a regénybeli áruház valójában egy nagy akvárium vagy egy sok szereplős előadás színháza?

C: Az alábbi idézetben párhuzamba kerülnek az élő és élettelen tárgyak. Miért van hasonló helyzetben Puma és a lepényhal?

„Ez a hal itt, az én szépséges lepényhalam, kellék, ahogy azok a madarak is ott. Én is ilyen vagyok. Egy tizenhárom éves fiút játszom a bevásárlóparadicsomban. Évszaktól függetlenül öltözködhetem úgy, mint a szörfösök. De a főszerep mindemellett a tárgyaké.”(139.)

D: Rövid öt-hét perces színdarabként játsszátok el Pára és Puma áruházbeli jelenetét, amelyben a fiú bemutatja a lánynak az akvárium lakóit és az áruház környező kellékeinek sokaságát

E: Nagy csoportokban keressetek érveket amellett és ellen, hogy Pumának miért lehet szüksége a Gyógyítóra?! Mi jelent(het) számára gyógyulást?

F: A regény párhuzamos valóságai egyszerre mutatják meg a pompát és a gazdagságot, illetve a nélkülözést és a szegénységet az áruház pazar világának valamint az annak szomszédságában húzódó homályos, hulladékokkal teli sikátor bejárása révén. Az első jól kivilágított és őrözt, a második sötét, mégis mindkettőnek megvannak a láthatatlan,

észrevétlenül tengődő lakói. Hasonlítsátok össze Pumát és az öreg, kutyáival s a hegedűjével kolduló férfit!

G: A regényrészlet alapján adjatok egy másik lehetséges címet a regénynek!

H: Szövegalkotás (lehetséges házi feladat): Írjatok kb. 200 szavas esszét „*Hát mik a ruhák emberek nélkül?*” címmel!

2. óravázlat:

A főbb szereplők és a szereplőháló megismerése

A: Párokat alkotva osszátok fel egymás között, hogy egyikőtök legyen Kodak, a másik pedig Puma! A regényből szerzett ismeretek alapján mutatkozzatok be egymásnak! Ebben a feladatban az a cél, hogy minél többet megtudjon a másik rólatok!

B: Fordítsátok meg a szereposztást! E/1-ben beszéljétek Párával való barátságokról! Térjete ki arra is, hogy mi volt az első benyomások a másiktól és miért, mikor vált fontossá számotokra a vele való barátság!

C: Nagy csoportban összegezzétek érvekkel is alátámasztva a benyomásaitokat külön-külön a két figuráról: melyik megállapítás érvényes Kodakra és melyik Pumára?

titokzatos, barátságos, ellenszenves, szimpatikus, humoros, szerethető, kiszámítható, kiszámíthatatlan, rendes, ijesztő, érthetetlen, lázadó, nyugodt, szegény, gazdag.

D: Beszéljétek meg a következőket:

- Hogyan jellemzi magát Pára? Keressétek ki az erre vonatkozó részleteket a szövegből!
- Miért és hogyan változott meg Pára és Berta kapcsolata?
- Miért és milyen hatással volt Berta csapatára a spártai gyerekek próbájának a megismerése?
- Milyen szerepe van a regényben a város „láthatatlan népségének”?

E: Mire utalnak a szereplők tulajdonnevei (figyelembe véve e nevek keletkezési történeteit is)?

A szöveg által ábrázolt világ feltérképezése és az időkezelés megismerése

F: Beszéljétek meg a következő témákat:

- Ki a szöveg narrátora? Ki(k)nek a történetét meséli el? Hogyan kapcsolódnak az iskola története az áruház történeteivel és a láthatatlan emberek történeteivel?
- Melyik két nagy idősíkból játszódik a történet? Mekkora időt fog át az éjszakai és a nappali eseményeknek az elbeszélése?
- Hogyan kapcsolódik össze a regényben a város, a folyó és az áruház?

A regény atmoszférája

G: Hogyan jellemeznéd a regény világot és a benne megismert sorsokat? Fogalmazz meg szubjektív benyomásokat az alábbi jelzőket is figyelembe véve!

elgondolkodtató, izgalmas, nyomasztó, ijesztő, dühítő, unalmas, rejtélyes, motiváló

H: Próbáld megfogalmazni, hogyan hatott rád a regény!

(Ha az önálló válaszadás nehezebben megy, és ha esetleg maradtak homályosan érthető részek, segíthetünk a következő kijelentések elindításával:

Nehéz volt olvasni a regényt, mert...

Könnyű volt olvasni a regényt, mert...

Nem volt érthető számomra, hogy...

Arra voltam kíváncsi, hogy...

Kérdésként az maradt bennem, hogy...

A regényből a legemlékezetesebb a számomra az, hogy...

A szöveg etikai kérdéseinek továbbgondolása és az integrálás

A regénybeli szereplők sorsának ábrázolásán keresztül a szöveg számos morális kérdést is körbejár. Ennek kapcsán kiemelt szerepet kap a szereplők életkora, ami egyszerre jelenti az egyazon időben megtapasztalt állandóságnak és az átmeneti időszaknak a megélését.

I: Gyűjtsétek össze a szövegből a tizenhárom évesek mindennapjait leíró részeket!

J: A talált részletek alapján készítsétek el a tizenhárom évesek világát jellemző fogalmak hálóját! Vitassátok meg, hogy a kiemelt fogalmak jellemezhetik-e pl. a tízéveseket, a tizenöt éveseket, esetleg az ötveneseket is?

K: Idézz fel az életedből egy olyan helyzetet, amikor nehezen tudtad eldönteni, hogy a tőled kért segítséggel valóban segítesz-e, amikor döntened kellett, hogy morálisan helyesen cselekszel-e. Ha megosztható, oszd meg a többiekkel, esetleg kérdezz rá, ők hogyan döntöttek volna.

L: Szövegalkotás (lehetséges házi feladat). Írjatok egyénileg vagy párban esszét Pára nevében *Amikor tizennégy lettem* címmel!